

א. ראשי פרקים לעבודת גמר בנושא היריון

הערות וניקוד	הנחיות	שם הפרק
א - 1 נק'	הצגת הנושא, הצגת המטופלת והצגת העבודה ניתן לציין כיצד נוצר הקשר עם המטופלת, אם מדובר בבן-משפחה יש לציין את מידת הקרבה.	א. מבוא
<p>ב1. - 4 נק'</p> <p>ב2. - 6 נק'</p> <p>ב3. - 4 נק'</p>	<p>ב1. אנטומיה פיזיולוגיה של מערכת הגוף בה הופיעה המצב הבריאותי הנחקר (מערכת הרבייה הנקבית והזכרית) (כ- 6 עמודים).</p> <p>אם קיים רקע אוטואימוני למחלה הקיימת אצל הטופלת, יש להוסיף סיכום קצר על:</p> <p>1. התאים המשתתפים במערכת החיסונית(תאי T ותאי B ותפקידיהם).</p> <p>2. התגובה החיסונית התקינה (אבחנה בין עצמי ללא עצמי, זיכרון חיסוני).</p> <p>3. מה משתבש במחלה האוטואימונית.</p> <p>אם - קיימות מחלות תורשתיות, יש להוסיף סיכום קצר בגנטיקה של המחלה, בהמשך לסיכום המערכת הנפגעת:</p> <p>1. הגדרה – מהו גן?</p> <p>2. הגדרת מושגים בתורשה: תכונה רצסיבית, תכונה דומיננטית, גנוטיפ ופנוטיפ.</p> <p>3. הסבר מהי מחלה תורשתית - גנטית, משפחתית, יש להתייחס למניעת נישואי קרובי משפחה. האם לדעתך, זו מחלה שפגעה במטופל שלך?</p> <p>4. הסבר מהי מחלה גנטית שאינה תורשתית, משפחתית, הבא דוגמא למוטציה.</p> <p>5. אם לדעתך, זו מחלה שפגעה במטופל שלך?</p> <p>6. אם למטופלת/לך יש סרטן, האם הוא משפחתי (תורשתי-גנטי) כלומר, האם הופיעה מחלת הסרטן, מכל סוג שהוא, בבני משפחה אחרים? או האם הוא גנטי שאינו מופיע בבני משפחה נוספים (אינו תורשתי)? כיצד נקבע האבחון אצל המטופלת/לך שלך?</p> <p>7. יעוץ גנטי, כולל סוגי בדיקות גנטיות קיימות, איזה בדיקה גנטית עבר המטופל, ואילו גנים פגועים אצל המטופל.</p> <p>8. אם המחלה מופיעה על כרומוזום X, יש להסביר את התאחיזה למין.</p> <p>ב2. קליניקה - תיאור המצב / המחלה בפירוט ובהרחבה כולל: סימנים, תסמינים, סיבות, פתופיזיולוגיה, אבחון טיפול - פירוט</p>	<p>ב. חלק עיוני</p>

<p>המאמר יוכנס ע"י קישור שנפתח למאמר (אם המאמר לא נפתח יש להכניסו לדרייב) לכל תלמיד מאמר אחד, ושם התלמיד ליד כל מאמר.</p>	<p>הגישות הטיפוליות השונות לטיפול הנהוגות במערכת הבריאות בארץ ובעולם - סיבוכים ומניעה.</p> <hr/> <p>33. סיכום מאמר על גישות חדשניות : מחקרים, אבחונים, טיפולים, מניעה, על פי מאמרים מדעיים עדכניים (מאמר אחד לכל תלמיד, יש לציין את שם התלמיד ליד המאמר שסיכום). לגבי כל מאמר יש לציין: שם המאמר, שם כותב המאמר, כתב העת בו התפרסם המאמר ותאריך בו התפרסם. כותב המאמר צריך להיות מתחום הרפואה, בכתב עת רפואי מחמש השנים האחרונות וחייב לכלול רשימה ביבליוגרפית. כיצד לסכם מאמר, ראה נספח 13 מקורות לכתבי עת וקישורים רפואיים ראה נספח מס. 12</p>	
<p>סה"כ 14 נק'</p>		
<p>ג1. 14 נק' ג2. 1 נק' ג3. 1 נק' ג4. 4 נק'</p> <p>כל תלמיד יציין את שמו, ותאריך ראיון ראשון על יד סיפור המקרה של המטופל שלו, אותו הוא חוקר. בגוף העבודה יופיע סיכום הראיון. תמלול</p>	<p>על התלמיד.ה לתאר את סיפור המקרה שבחר לחקור ואת המצב הבריאותי של המטופלת, יש להתייחס לתקשורת מילולית ובלתי מילולית. סיפורי המקרה עפ"י הסעיפים הבאים: ג1. נתונים אישיים: גיל, מצב משפחתי, מקצוע בהווה או בעבר, התרשמות פיזית ונפשית (התרשמות סובייקטיבית) מתוך אמפתיה (איך להתבונן באחר, לחוש אותו ולהרגיש את הכאב שלו). תיאור המטופל: <ul style="list-style-type: none"> ▪ תיאור פיזי, הבעות פנים, שפת-גוף (מתוך הסתכלות) ▪ תיאור מצבו הרגשי- (מדברי החולה, המשפחה, ומתוך הסתכלות) גובה, משקל לפני תחילת ההיריון ובסופו, חישוב BMI, יש להתייחס לתוצאה בהשוואות ובמשווא למטופלת. ערכי לחץ דם - חובה לברר אצל כל מטופלת, מהו לחץ הדם שלה. אם אין לו נתונים אפשר להציע לה למדוד את לחץ-הדם (ניתן, בהסכמת המטופלת, להביא מד לחץ דם).</p>	<p>ג. סיפורי מקרים: סיפור מקרה ראשון, שני ושלישי יש לציין את שם התלמיד.ה שביצע.ה את הראיון. יש לציין מתי הופיעה המחלה אצל המטופל.</p>

<p>הריאיון (שאלות ותשובות) יופיעו בסוף העבודה בנספח מס' 1.</p> <p>הנוסחה לחישוב ה-BMI היא: משקל חלקי גובה בריבוע.</p>	<p>מטופלת סוכרתית ערכי גלוקוז ו-HbA1C בדם.</p> <p>היסטוריה הרפואית והרקע הבריאותי- התפתחות עד למצב הנוכחי: יש לציין את כל הרקע הרפואי של המטופלת: כולל כל מחלות הרקע ולהגדיר מחלות אלה. אם המטופלת עברה ניתוח יש לציין איזה ניתוח עברה ומתי, גם כאלה שאינם קשורים ישירות למצב וגם מחלות שונות הקיימות במשפחה.</p> <p>התייחסות לגורמים סביבתיים, לגורמים תורשתיים, בדיקת קיום המחלה בקרובי המשפחה.</p> <p>יש לציין את כל הבדיקות שעברה המטופלת לאבחון מחלתה ואת התוצאות. אם אין למטופלת תוצאות יש לבקש לתאר מה התקבל בתוצאות.</p> <p>מצב נוכחי והטיפול במצב הבריאותי: סימנים תסמינים, אטיולוגיה (גורמי סיכון וגורם המחלה), אבחון, טיפול, סיבוכים. דרך ניהול על ידי המטופלת, אם קיימות מחלות אצל המטופלת פרוט - האם הייתה מניעה ראשונית, מניעה שניונית. טבלת תוצאות בדיקות דם עם נתונים רלוונטיים למחלות הרקע (אם קיימות), מספר תוצאות בדיקות דם, בדיקת לחץ-דם 2 X טבלת תוצאות בדיקות הדמיה (ליד התוצאות יש לציין בסוגריים את טווח הערכים התקין לכל בדיקה).</p> <p>טבלת תרופות:</p> <table border="1" data-bbox="600 1200 1238 1554"> <thead> <tr> <th>שם התרופה בעברית ובלועזי ת, דרך מתן ומינון</th> <th>מטרת התרופה</th> <th>מנגנון הפעולה</th> <th>תופעות לוואי של התרופה - כללי</th> <th>תופעות לוואי אצל המטופל</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table> <p>ג. הצגת עץ משפחתי רפואי (כולל סבא וסבתא). לכל מטופלת עם מפתח כל המחלות במשפחה (אם קיימות), והסקת מסקנות.</p>	שם התרופה בעברית ובלועזי ת, דרך מתן ומינון	מטרת התרופה	מנגנון הפעולה	תופעות לוואי של התרופה - כללי	תופעות לוואי אצל המטופל						<p>העבודה נעשית בזוגות או שלישיות (עדיפות לשלישיות).</p> <p>יש לחקור 2-3 מטופלים עם אותו מצב בריאותי, יש לבצע מעקב אחר המטופל, לפחות, פעם נוספת.</p>
שם התרופה בעברית ובלועזי ת, דרך מתן ומינון	מטרת התרופה	מנגנון הפעולה	תופעות לוואי של התרופה - כללי	תופעות לוואי אצל המטופל								

<p>יש לציין תאריך בו נערך הריאיון השני (יש לדווח על כל אחד מהראיונות בנפרד).</p> <hr/> <p>יש לציין את שם הרופא ולסכם את הריאיון. תמלול הריאיון (שאלה ותשובה) יופיע בנספח מס. 2.</p> <hr/> <p>סה"כ 19 נק'</p>	<p>ג3. ראיון שני- יש לבצע המשך מעקב אחר המטופלת ע"י ראיון נוסף, לפחות, כשלושה חודשים לאחר הריאיון הראשון ובסוף ההיריון. בריאיון יברר התלמיד, תוצאות של בדיקות מעבדה, בדיקות ל.ד. בדיקות הדמיה. מטרתם לאפיין את השינויים במצבו של המטופלת ובאופן התנהלותה לאורך-ההיריון.</p> <hr/> <p>ג4. סיכום ראיון עם רופא מומחה: יש לברר תת-מומחיות שלו</p> <p>* רפואה מותאמת אישית לטיפולים השונים. ראיון זה ישלים את התמונה הרפואית שהתקבלה בריאיון עם המטופלת.</p> <p>* דרכי מניעה וטיפול חדשניים במצב הבריאותי של המטופלת בארץ ובעולם, מחקרים, מאמרים הנוגעים למחלת המטופלת, ושאלות לגבי המאמרים שערכו התלמידים.</p> <p>* מנגנון תרופות - התלמידים יעלו שאלות לגבי מנגנון פעולת התרופות או כל שאלה אחרת שלא נמצא להם מענה.</p>	
--	--	--

מטופלת ג'	מטופלת ב'	מטופלת א'	חלק עיוני	קריטריונים	המודל שלפיו תעשה ההשוואה, ע"י יצירת טבלה אחת הכוללת את ההשוואה לחלק העיוני, והשוואה בין המטופלים: 1.ד	ד. החלק היישומי	
				מטופלת ג'			
1ד. - 4 נק' 2ד. - 4 נק' 3ד. - 2 נק'				אילו בדיקות נעשו לאבחון ההיריון ומה היו תוצאות הבדיקה.	השוואה 1. ניתוח עפ"י מודל - השוואה בין החלק העיוני לסיפור המקרה. 2. השוואה של מאפייני המצב הבריאותי, כפי שהם באים לידי ביטוי אצל מספר נשים. הכרת הרבגוניות של המצב הספציפי ושל דרכי הטיפול בה. השפעת אישיותה של המטופלת על מאפייני ההיריון.	ד. החלק היישומי	
				אילו תרופות לקחה המטופלת לפני ההיריון על מנת לשמר היריון תקין.			
				סימנים ותסמינים של ההיריון			
				ערכי לחץ דם			
				אילו בדיקות מעקב נעשו: בדיקות דם, בדיקות שתן, US ובדיקות מעקב נוספות נעשו בזמן ההיריון, לפי שבוע היריון. ותוצאותיהן.			
				רמות המנע עפ"י הספרו ת			רמות מנע ראשונית ושניונית והערכת התנהגות המטופלת - בדיקות מקדימות להיריון, תזונה
							האם הן היו סיבוכים במהלך או אחרי ההיריון, ואילו סיבוכים.
				-----			פרטים דמוגרפיים (גיל, מין, מקצוע, BMI לפני ההיריון, כמה ק"ג נוספו בסוף ההיריון).
				-----			מחלות רקע של המטופלת

					האם היו טיפולים שונים בהריון ואילו טיפולים.
				-----	היסטוריה משפחתית רפואית עם כל המחלות במשפחה
				-----	השפעת המצב ההריוני על מצבה הרגשי והגופני של המטופלת / מערכת התמיכה שלה
				-----	השפעת המצב ההריוני על אורח החיים של המטופלת - האם האישה מעשנת/שותה אלכוהול/ לוקחת תרופות ואילו תרופות, פעילות גופנית?
				-----	האם הייתה הכנה ללידה ואיזו הכנה?
				-----	לידה רגילה / קיסרי ומין הילוד משקל הילוד, וציון אפגר של הילוד.
<p>*במידה ולדעת המורים ישנם קריטריונים נוספים להשוואה בין המטופלים במצב הבריאותי אותו הם חוקרים, ניתן להוסיף לטבלה.</p> <hr/> <p>2ז. דיון ומסקנות, בשני סעיפים נפרדים :</p> <p>א. ההשוואות בין החלק העיוני לכל מטופל בנפרד.</p> <p>ב. ההשוואה בין המטופלים.</p> <hr/> <p>3ז. הערכת ההתנהגות הבריאותית של המטופלת, משוב למטופלת :</p> <p>ההצעה תציג אפשרויות טיפול מיטביות למטופלת רק בתחום המניעה.</p> <p>המלצות לאורח חיים בריא בהקשר להריון : תזונה, פעילות גופנית, הימנעות מעישון ושתיית אלכוהול, הימנעות מלקיחת תרופות שלא אושרו ע"י הרופא ולקיחת תרופות, אם הומלצו ע"י הרופא, בצורה סדירה.</p>					

סה"כ 10 נק'		
ה.1- 5 נק' ה.2- 2 נק' סה"כ 7 נק'	<p>1. בסיכום סיפור המקרה של המטופלת, ציין תובנה או עובדה שהיא משמעותית בעיניך, מתוך כל אחד מהמרכיבים הבאים של העבודה: 1. אנמנזה, 2. ראיון רופא, 3. מאמר, 4. השוואות בין המטופלות. 5. מסקנות מהעץ המשפחתי. הסבר מה הייתה תרומתם של כל אחד מהעובדות או התובנות להבנת מצבה הבריאותי של המטופלת.</p> <hr/> <p>ה.3 סיכום רפלקטיבי- במה תרמה הכנת העבודה לתלמיד, יש להתייחס להיבטים של: תהליך הכנת העבודה, יחסי הגומלין בין חברי הקבוצה והתובנות שהתקבלו בסיום העבודה.</p>	ה. סיכום
5 נק'	<p>1. גיבוש הצעה לשיפור יצירתי, יזמות ויוזמה אישית למענה הקהילתי הקיים בתחום המניעה והטיפול. בהתייחס להצעות לשיפור שהועלו בחלק היישומי ובסיכום העבודה. התלמידים יתכננו יחד וגם יישמו את הצעתם, טרם הבחינה בע"פ. לדוגמה: 1. מאפייני ההיריון - קבוצת תלמידים תכין כלי יישומי שייתן מענה למצב הבריאותי, ילמד את התפתחות ההיריון ע"י: אפליקציה או תכנון לאפליקציה, משחק, אתר. 2. טיפול בזמן ההיריון - פיתוח כלי עזר, כנ"ל, שייתן מענה לאפשרויות טיפול שונות בסביבת-ה של האישה, כמו: שיפור אורח החיים - הבאת מידע על האפשרויות שיש באזור מגוריה } של האישה לגבי פעילות גופנית, התייעצות עם דיאטנית וסיוע לאישה ומשפחתה ליצור קשר עם הדרך המתאימה לה, לדוגמא, הפסקת עישון ושתיית אלכוהול, פעילות גופנית, תזונה עשירה בירקות, ושתכלול את כל אבות המזון עם הקפדה על עלייה מתונה במשקל. בדיקות תקופתיות, הקפדה על הטיפול התרופתי, כמו Folic Acid, ברזל ועוד. וכן, כל הצעה יצירתית אחרת שהתלמידים יחשבו עליה.</p>	ו. משוב לקהילה בדרך יצירתית
2 נק'	<p>מינימום 3 ספרים - רישום כמקובל באקדמיה (ראה נספח מס. 3). מקור אינטרנטי יש לפרט את שם המאמר, מאין נלקח. • (עריכת הרשימה הביבליוגרפית עפ"י הסדר הבא: ספרים בעברית, ספרים באנגלית, אתרי אינטרנט).</p>	ביבליוגרפי ה
2 נק'	<p>נספחים רלוונטיים - שיש לצרף לדוגמה: סקר/שאלון/מפה/טופס בדיקות מעבדה/מאמרים/נספח 5.</p>	עיצוב ונספחים

<p>סה"כ 9 נק'</p>	<p>עבודה קריאה ואסתטית ללא שגיאות כתיב ולאחר הגהה מוקפדת. עבודה ערוכה בהתאם להנחיות : עבודה מודפסת, תוכן עניינים, ראשי פרקים בהתאם לפרקי העבודה, כותרות ועימוד.</p>	<p>(נספחים לאחר הביבליוגרפי ה)</p>
<p>60 נק'</p>		<p>סה"כ ניקוד לעבודה הכתובה</p>
<p>א1. - 10 נק' א2. - 2 נק' ב1. - 10 נק' ב2. - 3 נק' ג1. - 4 נק' ג2. - 2 נק' ג3. - 2 נק' ג4. - 1 נק' ג5. - 2 נק'</p>	<p>א. סיפורי המקרים א1. תיאור סיפור המקרה של המטופלת, תרופות, בדיקות שנעשו, עץ בריאות משפחתי. א2. - סיכום ריאיון רופא, מהם החידושים בהיריון? ב. חלק עיוני ב1. - הכרת האנטומיה פיזיולוגיה וקליניקה של מערכת הגוף שבמוקד העבודה (מערכת הרבייה הנקבית והזכרית) /או מערכת החיסון/סרטן / גנטיקה ב2. - סיכום המאמר (מטרה, מסקנה וחידושים). ג. חלק יישומי ג1 - ניתוח הנתונים מהדיון על טבלת ההשוואות בין החלק העיוני לבין סיפורי המקרים, ובין סיפורי המקרים. ג2. - פוסטר - הכרת סיפורי המקרים (דגש על רפואה מונעת) ג3. - משוב למטופלת ולקהילה ג4. רפלקציה</p>	<p>הצגת עבודת הגמר בחינה בע"פ - שיחת הערכה עם בוחרן חיצוני - בדיקת בקראות והבנה.</p>
	<p>ג5. - שאלות מתוך תכנית הלימודים "מערכות רפואיות".</p>	
<p>ד1. - 2 נק' ד2. - 2 נק'</p>	<p>ד1. - בדיקת קיומה של תעודת הסמכה של מד"א ד2. - בירור התנדבות מד"א/מתקנים רפואיים והיכן?</p>	<p>ה_____ שתתפות בקורס מד"א 60 ש'</p>
<p>סה"כ 40 נק'</p>		<p>סה"כ</p>